

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 323/2018-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 8 PP 15/2018 z 20. júna 2016 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 Tos 47/2018 z 31. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. augusta 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 PP 15/2018 z 20. júna 2016 (ďalej len „namietané uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 47/2018 z 31. júla 2018 (ďalej len „namietané uznesenie krajského o súdu“).

2. Z obsahu sťažovateľom podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že namietaným uznesením okresného súdu bol podľa § 415 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a § 66 ods. 1 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov zamietnutý návrh sťažovateľa na podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. PK 2 Tš 29/2006 z 28. apríla 2008 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Toš 6/2008 z 30. marca 2010 v trvaní 9 rokov nepodmienne so zaradením do III. nápravnových skupiny.

Proti namietanému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote sťažnosť. Namietaným uznesením krajského súdu bolo rozhodnuté tak, že sťažnosť sťažovateľa bola zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

3. Sťažovateľ uviedol, že „*po tom, čo som podal žiadosť o podmienene prepustenie, okresný súd vo veci rozhodol po zákonnej 2-mesačnej lehote (podľa § 415 ods. 3 Trestného poriadku má súd o podmienenom prepustení rozhodnúť do 2 mesiacov), táto lehota bola okresným súdom prekročená. Neobstojí tvrdenie OS Ružomberok a následne KS Žilina, že [REDAKOVANÉ] hodnotenie predložil 11.6.2018, pričom uvedenú lehotu som ja nemohol nijakým spôsobom ovplyvniť.*

... Rozhodnutím potvrdili porušenie zákona, teda porušenie lehoty, ale vypracovanie oneskoreného hodnotenia zo strany [REDAKOVANÉ] nemôže byť v konečnom dôsledku vyhodnotené v môj neprospech. Súd mal vyvodiť dôsledky voči [REDAKOVANÉ] a urgenciou žiadať o predloženie hodnotenia včas, zvlášť s ohľadom na porušenie lehoty na vypracovanie zo strany [REDAKOVANÉ], pretože OS mal informáciu, kedy žiadosť o vypracovanie podal a v akej lehote mala byť súdu doručená späť. Je evidentné, že tu došlo k pochybeniu zo strany súdu, zvlášť za situácie, že súd (okresný) vedel s 30-dňovým predstihom pred ukončením 60-dňovej lehoty na vynesenie uznesenia o tom, že nemá dodanie hodnotenie zo strany [REDAKOVANÉ] a že došlo už v tej dobe zo strany [REDAKOVANÉ] k porušeniu lehoty na predloženie hodnotenia.

... Rozhodnutie OS Ružomberok a KS Žilina tak nebolo vecne správne a zákonné.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 označených základných práv namietaným uznesením okresného súdu a namietaným uznesením krajského súdu a zároveň zruší namietané uznesenie okresného súdu a namietané uznesenie krajského súdu. Sťažovateľ ďalej žiada, aby ústavný súd nariadil okamžité prepustenie sťažovateľa z dôvodu porušenia jeho v bode 1 označených základných práv. Okrem toho sa sťažovateľ domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 30 000 € a náhrady trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné

návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľa namietaným uznesením okresného súdu

9. V súvislosti s namietaným porušením označených článkov ústavy namietaným uznesením okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

10. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

11. Z obsahu sťažností a jej príloh vyplýva, že namietané uznesenie okresného súdu bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom podanej sťažnosti a konanie o sťažnosti bolo skončené namietaným uznesením krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia v bode 1 označených základných práv namietaným uznesením okresného súdu.

12. Ústavou daná právomoc neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Aj podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a zákonom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

13. Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.B K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľa namietaným uznesením krajského súdu

14. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci

nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

15. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy

o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

17. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

18. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

19. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy namietaným uznesením okresného súdu a namietaným uznesením krajského súdu. K namietanému porušeniu sťažovateľových práv malo dôjsť tým, že okresný súd vo veci jeho návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nerozhodol v zákonom ustanovenej lehote podľa § 415 ods. 3 Trestného poriadku.

20. Ústavný súd sa oboznámil s namietaným uznesením krajského súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi sťažovateľom v bode 1 označených článkov ústavy a dohovoru, ktorých porušenie namieta. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že v danom prieskume nebolo jeho úlohou preverovať úplnosť a správnosť skutkových zistení všeobecných súdov. Uvedený prieskum vykonal ústavný súd v medziach svojich právomocí, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorú krajský súd vo veci sťažovateľa aplikoval, inými slovami, ústavnú udržateľnosť namietaného uznesenia krajského súdu.

21. Ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu, v rámci ktorej bolo konštatované:

„Ak sa odsúdený v rámci sťažnostného konania domáha podmiennečného prepustenia z dôvodu, že okresný súd o jeho žiadosti nerozhodol v lehote 60 dní od doručenia návrhu na podmiennečné prepustenie (§ 415 ods. 3 Tr. por.), ohľadne uvedeného krajský súd poznamenáva, že sa jedná o tzv. poriadkovú lehotu a jej nedodržanie nemá automaticky za následok bezodkladné podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. V tejto súvislosti bolo tiež krajským súdom preskúmaním spisového materiálu zistené, že po doručení návrhu odsúdeného na súd dňa 4.4.2018, okresný súd krátko na to dňa 11.4.2018 žiadal [REDAKOVANÉ] o vypracovanie hodnotenia na odsúdeného, ktoré je nevyhnutným podkladom pre rozhodovanie súdu o návrhu odsúdeného. Hodnotenie bolo vypracované dňa 4.6.2018 a okresnému súdu doručené dňa 11.6.2018. Okresný súd hneď na to dňa 12.6.2018 určil termín verejného zasadnutia konaného o návrhu odsúdeného na deň 20.6.2018, na ktorom verejnom zasadnutí aj bolo rozhodnuté o návrhu odsúdeného. Pokiaľ sa odsúdený ďalej domáha podmiennečného prepustenia z dôvodu

porušenia jeho ďalších práv a tiež aj ústavy a medzinárodných dohovorov zo strany ústavu, v tejto súvislosti krajský súd uvádza, že súd nie je oprávnený v tomto konaní zaoberať sa odsúdeným tvrdeným porušovaním zákonov ústavom (navyše odsúdený v sťažnosti ani tieto porušenia bližšie nekonkretizuje).“

22. Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu jednoznačne vyplýva, že krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením namietaného uznesenia okresného súdu. Krajský súd zároveň primeraným a v okolnostiach danej veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľom vznesené námietky. Ústavný súd považuje odôvodnenie krajského súdu za zrozumiteľné a dostatočne logické, teda nemožno ho hodnotiť ani ako arbitrárne či celkom zjavne neodôvodnené alebo za extrémne porušujúce v bode 1 označené práva sťažovateľa. Ústavný súd s úvahami krajského súdu v okolnostiach danej veci nemá žiadny dôvod polemizovať alebo nahrádzať jeho právny názor svojím vlastným.

23. Z hľadiska právnych následkov nedodržania uvedenej lehoty ale ústavný súd konštatuje, že Trestnom poriadku ani v nijakom inom právnom predpise nie je obsiahnutá právna úprava následkov prekročenia tejto lehoty, t. j. jej uplynutie sa nespája so žiadnymi právnymi účinkami. Na základe toho možno dospieť k záveru, že súd môže ústavne akceptovateľným spôsobom rozhodnúť aj po uplynutí tejto lehoty. Ide len o poriadkovú lehotu, ktorej márne uplynutie neznamená „automaticky“ bezodkladné podmienené prepustenie sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody.

24. Ústavný súd v súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľa s namietaným uznesením okresného súdu a namietaným uznesením krajského súdu tiež poznamenáva, že nie je možné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd, ako aj ktorýkoľvek iný orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09).

25. Sťažnosť neobsahuje žiadnu ústavne významnú argumentáciu, keďže sťažovateľ pokračuje v rovnakej argumentácii, ktorú uviedol v sťažnosti proti namietanému uzneseniu okresného súdu. V súvislosti s procesnou aktivitou sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa.

26. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (bod 14, pozn.).

27. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

28. Nad rámec odmietnutia sťažnosti ústavný súd v súvislosti so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu poznamenáva, že vzhľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci by ani prípadné ustanovenie kvalifikovaného zástupcu nemohlo prispieť k inému rozhodnutiu ústavného súdu, pretože ani v prípade právneho zastúpenia by sťažnosť nebola spôsobilá na jej prijatie na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2018